

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget indeholder følgende ændringer:

- en udvidelse af retten til barselorlov og barseldagpenge til i alt 36 uger. Heraf forbeholdes som hidtil de første 14 uger moderen, de næste 10 uger kan udnyttes af enten faderen eller moderen, mens muligheden for de sidste 12 uger forbeholdes faderen
- faderen får fri adgang til at vælge, hvornår han vil lægge de to ugers fædreorlov. Efter de nugældende regler skal de placeres i forbindelse med fødslen eller barnets modtagelse i hjemmet,
- der bliver mulighed for, at faderen kan tage de to ugers omsorgsorlov, der efter den nugældende lov skal placeres i forbindelse med fødslen eller barnets modtagelse i hjemmet på et andet tidspunkt,
- forældrene får mulighed for at deltage i fritidsundervisning i mindre omfang i barselorlovsperioden,
- reglerne om forlængelse af dagpengeretten ved barnets indlæggelse på hospital ændres, så der er ret til at forlænge dagpengeperioden med op til 3 måneder, hvis barnet indlægges inden for perioden på 36 uger, hvor der kan ydes dagpenge,
- indførelse af en omsorgsorlov til alle forældre til børn under 12 år, således at hver af forældrene får ret til dagpenge i indtil 10 dage om året i forbindelse med varetagelse af omsorg for barnet. Herudover bliver der ret til frihed og dagpenge ved barnets 1. sygedag for alle. Der fastsættes særlige regler for enlige forsørgere,
- forældre, der får mere end ét barn samtidig, kan forlænge den almindelige barselorlovsperiode til i alt 54 uger.
- arbejds giverperioden for betaling af sygedagpenge forlænges fra 1 uge til 3 uger.

Den seneste større ændring af reglerne om barselorlov og barseldagpenge blev gennemført i folketingsåret 1983-84, 1. samling, ved ændring af sygedagpengeloven, jf. Folketingstidende 1983-84, 1. samling, forhandlingerne sp. 298, 476, 2160 og 2272, samt tillæg A sp. 579, tillæg B sp. 71 og tillæg C sp. 107 og ved ændring af barselorlovsloven, jf. Folketingstidende 1983-84, 1. samling, forhandlingerne sp.

298, 476, 2162 og 2276, samt tillæg A sp. 585, tillæg B sp. 71 og tillæg C sp. 111. Ved ændringerne, der blev gennemført efter lovforslag fremsat af Det Radikale Venstre, blev den samlede dagpengeperiode forlænget til i alt 20 uger fra 1. juli 1984 og til i alt 24 uger fra den 1. juli 1985. Perioden er således i dag 24 uger, hvoraf faderen har mulighed for at tage de sidste 10 uger. Herudover blev der indført en omsorgsorlov på 2 uger til faderen i forbindelse med fødslen samt en bestemmelse om forlænget barselorlov, hvis det nyfødte barn indlægges på hospital. I folketingsåret 1984-85 blev der gennemført en ændring af sygedagpengeloven, som betød, at nyuddannede kvinder i tilfælde af fødsel blev ligestillet med andre, jf. Folketingstidende 1984-85, forhandlingerne sp. 4160, 5313, 10118 og 10402, samt tillæg A sp. 2171, tillæg B sp. 1329 og tillæg C sp. 479.

Der er gået godt fire år, siden de nuværende regler om barselorlov og barseldagpenge trådte i kraft i fuldt omfang. Efter SF's opfattelse er tiden inde til nye initiativer på baggrund af de indhøstede erfaringer. Her er det iøjnefaldende, at det er meget få fædre, der benytter sig af muligheden for de 10 ugers orlov. Udnyttelsen er mildt sagt ikke imponerende. De 2 ugers omsorgsorlov i forbindelse med fødslen bliver udnyttet bedst. I 1985 drejede det sig om 21.557 tilfælde, i 1986 om 24.325, i 1987 om 25.870 og i 1988 om 27.702. Langt ringere stiller det sig med fædres mulighed for brug af indtil 10 uger efter moderens barselorlov. I 1985 var der 1.242, der tog en eller flere uger, i 1986 1.300, i 1987 1.253 og i 1988 1.243. Antallet af fædre, der tog alle 10 uger, udgjorde de samme år henholdsvis 149, 242, 225 og 259. Der tages forbehold over for mindre unøjagtigheder i tallene på grund af opgørelsesmetoden. Der er, så vidt forslagsstillerne er orienteret, ingen undersøgelser, der fortæller noget om årsagen til den ringe udnyttelse. Men det kan efter forslagsstillerne opfattelse hænge sammen med to ting, nemlig for det første de almindelige ligestilingsproblemer i samfundet, der modvirker fædres barselorlov, for det andet, at faderens 10 uger skal tages på et tidspunkt, der er uheldigt set i sammenhæng med ammeperioden.